

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Barometar poslovnog rizika po zemljama i poslovnim sektorima u izdanju kompanije Coface – Q4 2023 *2024. kao presudna godina*

Pariz, 31. januar, 2024. – Nakon pomalo turbulentne 2023. godine, za koju se na kraju ispostavilo da je bila mnogo bolja nego što se očekivalo, 2024. godina će po svim izgledima biti jednako presudna koliko i neizvesna, kako u (geo)političkom smislu, uzimajući u obzir predsedničke i/ili parlamentarne izbore u više od 60 zemalja tako i u ekonomskom smislu, budući da je svetska privreda koja i dalje usporava opterećena sve većim poslovnim rizicima. U tom kontekstu, uneli smo izmene u procene poslovnog rizika za 13 zemalja (12 pozitivnih i 1 negativna korekcija) kao i u procene poslovnog rizika za 22 privredna sektora (17 pozitivnih i 5 negativnih korekcija), što predstavlja pokazatelj značajnog, iako nestalnog, poboljšanja ekonomskih izgleda u privrednom okruženju koje je i dalje sasvim nestabilno a samim tim i neizvesno.

Svetski privredni rast i dalje trpi pritisak ali (još uvek) nije zaustavljen

Rast svetske privrede već treću godinu zaredom usporava, pa će u 2024. godini po svim očekivanjima iznositi **2.2%**, što predstavlja pad u odnosu na prošlogodišnjih **2.6%**.

Dok je u Sjedinjenim Američkim Državama već izvesno da će najgore posledice krize biti izbegnute, **očekuje se nastavak usporavanja privrednih aktivnosti tokom prve polovine godine** kao posledica privatne potrošnje, naročito imajući u vidu da će zalihe sredstava stvorene uvećanim stepenom štednje iz vremena pandemije, koje su i sada u velikoj meri potrošene, nastaviti da se smanjuju.

Kineska privreda, za koju se mislilo da je tokom druge polovine 2023. godine ponovo stala na noge, s obzirom na to da je godinu završila sa rastom bruto društvenog

proizvoda od 5.2%, čime je zvanična procena očekivanog privrednog rasta neznatno premašena, **se na početku tekuće godine nalazi u stagnaciji**. Ponovni rast potrošnje je i dalje nestabilan dok neizvesnosti u pogledu kretanja cena na tržištu nekretnina, zatim reprograma dugovanja lokalnih samouprava kao i pritiska stvorenog padom cena i dalje negativno utiču na sektor privatnih ulaganja i raspoloženje potrošača.

U Evropi se tokom prve polovine godine **očekuje stagnacija ili stanje blisko stagnaciji**. Proizvodne delatnosti i dalje trpe usled trajno visokih troškova proizvodnje i slabe inostrane potražnje.

Inflacija i kamatne stope: privredno okruženje koje ne odgovara kompanijama

Uprkos padu stope bazne inflacije iz 2023. godine, kao i poprilično ohrabrujućem kratkotrajnom trendu, stopa pomenute inflacije je još uvek **dvostruko veća od vrednosti projektovane od strane centralnih banaka** iz većine monetarno razvijenih područja. Glavni izazov će u 2024. biti da se vidi da li će se uvođenje strogih monetarnih mera, koje su na snazi već više od 18 meseci, pokazati kao sredstvo koje će proces obuzdavanja infacije **uspešno privesti kraju** tako što će njenu stopu vratiti na vrednost od 2% i ne dozvoliti joj da ponovo poraste.

Nezasićena tržišta rada, na kojima su stope nezaposlenosti ispod vrednosti koje karakterišu strukturnu nezaposlenost, zatim rekordno visoke stope nepopunjenih radnih mesta kao i dugotrajni rast plata pokazuju da bitka još uvek nije dobijena – bez obzira na bilo kakve poremećaje u lancima snabdevanja koji se mogu javiti u okolnostima koje trenutno vladaju u geopolitičkom okruženju.

Bez obzira na sve navedeno, i naravno pod uslovom da se ne desi ništa nepredviđeno, privredno okruženje povezano sa kamatnim stopama na koje su svi privredni činioци - domaćinstva, kompanije i vlade - bili naviknuti tokom poslednjih petnaest godina je sada u potpunosti stvar prošlosti te bi **kamatne stope u svim razvijenim zemljama trebalo da ostanu visoke tokom cele godine**.

Očekivanja da će kamatne stope u tekućoj godini biti smanjenje u 6 navrata (po 25 baznih poena) se na obe strane Atlantika čine preteranim. U Evropi, uprkos slabom usponu privrednih aktivnosti, pritisci oličeni u stopi bazne inflacije koja i dalje prelazi 2% ne bi trebalo da dozvole Evropskoj Centralnoj Banci – kao ni Engleskoj Centralnoj Banci – da započne proces popuštanja mera monetarne politike pre leta 2024. godine, u najboljem slučaju.

Zbog ovako nepovoljnog privrednog okruženja **kompanije će i dalje biti u teškoj situaciji**. Drastično povećanje broja nesolventnih kompanija, stoga, predstavlja osnovni negativni rizik za naš centralni scenario, koji u mnogo čemu više podseća na savladavanje planinskog grebena nego na šetnju bulevarom.

Zemlje u razvoju kao faktor svetskog privrednog rasta, ali i dalje uz drastične razlike

U 2024. zemlje u razvoju će biti **glavni pokretači svetske privrede**, učestvujući sa 1,7 procentnih poena u stopi rasta svetskog bruto društvenog proizvoda od 2.2%. **Zemlje u razvoju će tako biti zaslužne za tri četvrtine svetskog privrednog rasta**, što je najveći udeo još od 2013. godine. Jugoistočna Azija će ponovo biti jedno od najdinamičnijih područja, sa stopom privrednog rasta od 4,6%, nakon prošlogodišnjih 4%.

Najsiromašnije i najzaduženije zemlje će se suočiti sa većim poteškoćama. Uz visoke kamatne stope i dolar koji će po svoj prilici ostati jak, strah od **ponovnog neizmirivanja obaveza po osnovu javnog duga** se u potpunosti čini opravdanim. Neke zemlje, kao što su Šri Lanka, Gana, Etiopija, Malavi, Pakistan i Laos, već imaju neizmirenih dugovanja ili su nadomak takve pozicije.

Pojačane tenzije na Crvenom moru, uz vrtoglavi rast troškova pomorskog prevoza

Nestabilnost u području oko Crvenog mora predstavlja **veliku pretnju pomorskom saobraćaju**. Ovaj trgovinski put omogućava pristup Sueckom kanalu, što je pomorska ruta kojom se iz Evrope (a posebno iz Roterdama i Londona) najbrže stiže do Azije. Približno 12% svetske robne razmene i 30% dobara koja se prevoze u kontejnerima prolaze tim putem.

Uzimajući u obzir pretnju koja se nad ovim područjem nadvila, **većina kompanija za prevoz robe već sada izbegava Suecki kanal** i umesto njega bira prolazak pored Rta dobre nade, što podrazumeva obilazak čitavog afričkog kontinenta, čime se putovanje produžava za više od deset dana.

Troškovi povezani sa bezbednošću i osiguranjem koje snose oni koji i dalje koriste taj put vrtoglavo rastu.

Kako bi nadoknadili pomenute troškove, prevoznici preusmeravaju svoje brodove na evropske i mediteranske trgovinske rute, čime se smanjuje prostor za prevoz robe preko Pacifika kao i pravcu sever-jug, što takođe podiže cene prevoza.

Uprkos rastu cena prevoza robe **koje su u slučaju prevoza iz pravca Šangaja više nego dvostruko veće, a u slučaju nekih pomorskih puteva koji vode do Evrope i trostruko veće**, one su još uvek, u proseku, ispod rekornih vrednosti zabeleženih početkom 2022. godine. Trenutno smo mišljenja da će inflatorni udar biti pod kontrolom - rast inflacije na svetskom nivou reda veličine 0,1 procentnih poena (odnosno 0,2 procentnih poena u Evropi) - i da verovatno neće u bitnoj meri uticati na sled događaja predviđenih našim centralnim scenariom.

KANCELARIJA KOMPANIJE COFACE ZA ODNOSE SA MEDIJIMA

Milka Zakić: +38160 33 00 140

milka.zakic@coface.com

COFACE : FOR TRADE

Kao kompanija sa preko 70 godina iskustva i najrasprostranjenijom mrežom, Coface predstavlja vodeće društvo za osiguranje trgovinskih kredita i slične specijalizovane usluge, u koje spadaju otkup dugovanja, naplata dugovanja, osiguranje poslovanja u inostranstvu, izdavanje garancija i pružanje usluga u vezi sa poslovnim informacijama. Stručnjaci iz kompanije Coface pomno prate svetske ekonomske trendove pomažući približno 50,000 klijenata u 100 zemalja sveta da pokrenu uspešno i dinamično poslovanje koje se neprestano razvija. Kompanija Coface pomaže kompanijama da donose odluke u vezi sa poslovnim kreditima zasnovane na relevantnim informacijama. Usluge i rešenja koje Grupa obezbeđuje jačaju sposobnost kompanija da vrše prodaju, štiteći ih od rizika neplaćanja kako na domaćem tako i na svetskom tržištu. Kompanija Coface je u 2022. god. zapošljavala približno 4,720 ljudi i zabeležila promet u vrednosti od 1,81 milijarde evra.

Za više informacija, posetite zvaničnu internet stranicu kompanije na coface.com

Od 25. jula, 2022. godine, kompanija COFACE SA vrši sertifikaciju svoje poslovne komunikacije. Autentičnost komunikacije možete proveriti na stranici wiztrust.com

COFACE SA. se nalazi u kategoriji A pariske berze.

ISIN Code: FR0010667147 / Mnemonic: COFA